

[Gunhild Due.]

arbejde med og dermed mere tid til at tage sig af den enkelte elev fra skoletidens begyndelse. Ligeså er det svært for lærerne at leve op til de nye former og principper for undervisning, når klasserne er for store.

Ifølge bemærkningerne er der små lyspunkter med hensyn til lærermangelen. Jeg ser med glæde, at man også kan indskrænke vikarudsendelsen noget. Mindst 80.000 løntimer varetages i dag af faglærere, vikarer og andre ukvalificerede lærerkræfter, står der ordret i bemærkningerne. Selv om min mistillid til vikarer og visse faglærere er stor, ja, næsten ubegrænset, ud fra de erfaringer, jeg har haft lejlighed til at gøre, er det vel alligevel et spørgsmål, om man uden videre skal kalde dem alle ukvalificerede. Jeg er sikker på, at mange faglærere bestrider deres opgave fremragende og gør god fyldest, og hr. Lembourn har jo allerede været inde på dette; men sigtet må naturligvis være, at man når frem til kun at anvende lærere, der er fuldt uddannede, og med fuldt uddannede mener jeg egentlig lærere, som hele livet igennem holder sig à jour på undervisningsområdet ved at følge diverse efteruddannelseskursus o. lign.

Med hensyn til selve bestemmelserne om lærerrationering ser jeg nok, at man for at sikre en retfærdig fordeling af lærerne og dermed også sikre børnene nogenlunde ens muligheder må bibeholde denne mulighed for regulering og fordeling en tid endnu. Men der er mange reformer i undervisningen, der trænger sig på, og skal visse egne af landet ikke blive forfordelt også med hensyn til at indføre nye og bedre undervisningsmetoder, så må man nok have hånd i hanke med spredningen af de eksisterende lærerkræfter. Men jeg vil nu alligevel gerne have lidt nærmere oplysninger i udvalget om, hvordan systemet virker i realiteten, og om, hvordan man ser på det i lærerkredse.

Under behandlingen af denne lov i 1965 rejste SF's ordfører spørgsmålet, om man dog ikke kunne frigøre de værnepligtige lærere fra militærtjenesten til fordel for undervisningen. Så vidt jeg kunne se, svarede den daværende undervisningsminister ikke på det. Nu vil jeg gerne spørge, om en radikal undervisningsminister ser mere velvilligt på dette spørgsmål, end den forrige undervisningsminister gjorde.

Sigsgaard: Det er selvfølgelig med glæde, jeg hilser, at ministeren agter at foretage en beskedent lempelse i restriktionerne, men det opvejer slet ikke skuffelsen over, at de nu skal forlænges for en 3-årig periode. Ministeren siger i fremsættelsen, som andre allerede har været inde på det, at han venter et overskud af lærere i 1968-69. Man holder sig jo lidt fast, når man hører den slags, for man har hørt så mange gange, at nu varer det kun 2 år eller 3 år eller 5 år, så har vi overskud af lærere. Det hørte vi bl. a. i 1960, hvor Dansk Seminarforening og Danmarks Lærerforening profeterede, at lærermangelen ville være afhjulpet senest i 1962, og at vi i 1967, altså sidste år, ville have et overskud på mere end 5.000 lærere. Det overskud har vi jo ikke set meget til, og det kommer vi heller ikke til i 1968-69. Det er søde drømme, man her har befattet sig med. Hvis disse restriktioner skal eksistere, indtil vi får et overskud, så tror jeg, jeg tør profetere, at de vil komme til at eksistere årtier frem i tiden. Vi lever i et uddannelsessamfund og kan lige så godt acceptere det, og det betyder altså, at vi simpelt hen får brug for alle de lærere, vi overhovedet kan producere; hver gang vi ud fra de forudsætninger, vi kender i dag, mener, at nu vil vi om 5 år have nok, så har vi stillet yderligere krav op, udvidet hele uddannelsessystemet i løbet af ganske få år, sådan at der vil blive behov for endnu flere lærere, så man skal nok skride til andre løsninger på problemet. Hvis vi ikke vil beholde restriktionerne næsten for evigt — og vi må erkende, at de lægger en vis dæmper på den pædagogiske aktivitet — så må lærerproduktionen antagelig sættes yderligere i vejret, og indtil det giver resultat, og det tager jo nogle år, kunne man nedsætte børnenes timetal. Så vidt jeg ved, er timetallet pr. år for børnene væsentlig større her i landet, end det er i forskellige andre lande, bl. a. Sverige, uden at man jo har hørt noget som helst om, at de svenske børn får mindre udbytte af skolegangen, er mindre skikkede til at klare den vanskelige tilværelse efter skolegangen, end de danske børn er; jeg har i hvert fald aldrig kunnet konstatere det; jeg tror ikke, der er nogen statistikker, der viser det, måske tværtimod. I dag har mange danske børn en alt, alt for lang arbejdstid. Jeg synes, det spørgsmål burde undersøges; der